

Israel and Germany

**Five decades of diplomatic,
scientific and cultural relations**

The Eichmann trial and the
establishment of diplomatic
relations

An den
Justizminister des Staates Israel
Herrn Pinhas R o s e n
J e r u s a l e m

Hausruf 360

7. THE QUESTION OF THE PROSECUTION OF NAZI CRIMINALS

A letter from West German Minister of Justice, Fritz Schäffer to the Israeli Minister of Justice Pinchas Rosen, May 1960. In this letter Schäffer defended his government's decision to apply the statute of limitation on serious crimes committed during the Nazi Era, including manslaughter. Schäffer also explained why so few Nazi criminals were prosecuted during the 1950's, and described the efforts made to locate and bring to justice Nazi criminals. Applying the statute of limitation on Nazi crimes triggered a worldwide criticism.

Israeli State Archives

Sehr geehrter Herr Minister!

Ihr Schreiben vom 27. April 1960 habe ich mit grosser Aufmerksamkeit gelesen. Ich bin Ihnen sehr dankbar dafuer, dass Sie mir Gelegenheit geben, mich zur Frage der Verjaeh-rung nationalsozialistischer Verbrechen, die Ihr Land in ganz besonderer Weise beruehrt, persoendlich zu aeussern. Dabei bin ich mir bewusst, dass gerade diese Frage nicht allein mit den herkoemmlichen rechtlichen und rechtspolitischen Massstaeben beurteilt werden kann; das ganze Ausmass der ge-schiehtlichen Vorgaenge faellt mit ins Gewicht.

Als ich im Jahre 1957 das Amt des Bundesministers der Justiz antrat, wurde ich alsbald mit der vielschichtig-gen Problematik bekenntgemacht, die ich fuer die Strafver-folgung der nationalsozialistischen Gewaltverbrechen ergab. Nachdem in den ersten Jahren nach dem Zusammenbruch des Regimes eine sehr grosse Zahl von Taetern in Verfahren sowohl vor den Besatzungsgerichten wie auch vor den deutschen Gerichten von der verdienten Strafe ereilt wurde, zeigte sich im Laufe des letzten Jahrzehnts, dass die Hinweise auf noch ungesuehnte Naziverbrechen aus den Kreisen der unmittelbar Betroffenen zunehmend zurueckgingen. Das er-kluert sich aus den verschiedensten Ursachen, unter denen namentlich bedeutsam gewesen sein mag, dass die ueberleben-den Opfer der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft in alle Welt verstreut waren und dass viele von ihnen aus begreiflichen Gruenden den Wunsch hatten, die Vergangenheit

8. THE EICHMANN TRIAL

The first session of the district court on the Eichmann case, "criminal case no 40/61", took place on April 11, 1961, at Beit Ha'Am ("The House of the People") in Jerusalem. The trial ended on December 15, 1961. Eichmann was found guilty under most accounts, and was sentenced to death. The beginning of the trial was preceded by months of meticulous preparation by a special department - "Bureau 06", set up at the Israeli Police. The department chose about 1600 documents, most of which bore Eichmann's signature. It determined a list of 108 survivor witnesses as well as a list of expert witnesses – historians and various other scholars.

May 23, 1960, Eichmann's first arrest warrant

Arrest warrant for 14 days.

Prosecutor: the Attorney General of Israel

Defendant: Adolf Eichmann

Court: Tel Aviv Magistrate Court

Trial number: arrests 1250/60

Date of arrest: 23/5/60

Charge: Crime against the Jewish People, an offence against section 1(a)(1) of the Nazis and Nazi Collaborators (Penal) Law

Personally signed on the 23rd of May, 1960

Signature of the head district judge

מדינת ישראל
الدولة الاسرائيلية

פקודת מאסר עד העמדה לדין
امر توقيف لحين المحاكمة

אדולף אייכמן
Adolf Eichmann

23/5/60

196 א

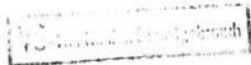

Adolf Eichmann during his trial at Beit-Ha'am, Jerusalem, 05.04.1961.

Government Press Office (Israel)

Bonn, den 14. Juli 1960

Referat 708

An die
Botschaften der Bundes-
republik Deutschland

Amman, Ankara, Athen, Bagdad, Beirut, Bern, Bogota,
Brüssel, Buenos Aires, Canberra, Caracas, Den Haag,
Djidda, Dublin, Kabul, Kairo, Kopenhagen, Lissabon,
London, Luxemburg, Madrid, Mexiko, Montevideo, Moskau,
Oslo, Ottawa, Paris, Quito, Rio de Janeiro, Rom, San
Salvador, Santiago, Chile, Stockholm, Tunis, Washington

An die
Gesandtschaften der Bundes-
republik Deutschland

1) Herrn G.R. I. Dr. Korgi

Tripolis

Vorzulegen

An die
Dienststelle des Beobachters
der Bundesrepublik Deutschland
bei den Vereinten Nationen

2) Herrn Dr. ...
Z. G. K.

New York

3) ZNA

An die
Generalkonsulate der Bundes-
republik Deutschland

Damaskus New York S. ...

An die
Konsulate der Bundes-
republik Deutschland

Aleppo Alexandrien

Betr.: Fall Eichmann

Zur Unterrichtung über den Fall Eichmann wird folgendes
ausgeführt:

Am 23. Mai 1960 teilte Ministerpräsident Ben Gurion
dem israelischen Parlament mit, daß der ehemalige
SS-Obersturmbannführer Adolf Eichmann sich in is-
raelischem Gewahrsam befinde. Nach einem am 24. No-
vember 1956 erlassenen Haftbefehl des Amtsgerichts
in Frankfurt/Main wird Eichmann zur Last gelegt, als
Leiter der Abteilung 4 B IV im Reichssicherheits-

First page of a document sent by the West German Foreign Office to all its diplomatic missions around the world, announcing the capture of Adolf Eichmann and explaining how Israel intends to conduct Eichmann's trial, as well as West Germany's support of Israel in this regard.

Archive des Auswärtigen Amts Berlin. B11, B12/1052

מברק נכנס

שמו

נשלח : 12.3.61

נחקבל: 13.3.61

אל : מע"ר לשכה רוה"מ

מאת " ממישראל קלן

נוסח מתוקן (לפי בקשה החלל)

רמ/125

במסיבת עיתונאים ב-10/3 אמר אדנאור בין השאר: משפט אייכמן עלול להזיק לגרמניה החדשה ע"י חשטוש ההבדל לגבי תקופת היטלר. הרבה חלוי מניהול המשפט בישראל. יש לי אמון מלא לישראל לביה משפט לממשלחה ולכנסת.

יודע בודאות שישראל לא רוצה לוח לנצל המשפט ל-

POLITISCHE MACHE

דהיינו לשערוריה מדינית אלא בכדי לנהוג בצדק. אייכמן בודאי יקבל מה שמגיע לו. בעמדו על מדיניות ממבון במשך 12 שנה האחרונות הדגיש שהפיצוי החמרי לגבי ישראל עמד במקוט הראשון. יחסיו האישיים לבן גוריון מנוינים

כפי שהדגיש. אט בן גוריון, המשיך אדנאור, רוחש לרוה"מ ממבון

ידידות יש לראות בזה הוכחה של וישה שיש להעריכה כשלעצמה אולם

גט כן כפינא עמדה לגבי העט הגרמני כולו.

מלביר היום קטעי העתונות ופוזר הפרוטוקול המלא.

Report of Felix Shinnar, the head of the Israeli mission to West Germany, to Israel's Ministry of Foreign Affairs and the Prime Minister's Office about Konrad Adenauer's press conference on the issue of Eichmann's trial. Adenauer expressed his trust in the Israeli Judicial system. However, he and his ministers expressed concern that the trial might expose the role of West German politicians and high officials in the Nazi administration. They also feared that the trial might highlight the failure of West Germany to prosecute Nazi criminals.

9. TOWARDS THE ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC RELATIONS

מקור U.P. - Bonn
8/3/63

דובר רשמי בבון אמר כי ממשלתו מעונינת לבהון
את האפשרות לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל, אולם
תנאי לכונן יחסים אלה הוא שהם לא יפריעו ליחסי ארצו עם
מדינות ערב. הדובר הוסיף שער כה לא נמצאה כל דרך למלא
תנאי זה.

דבריו של הדובר באו בתגובה על הזדירות שממשלת מערב
גרמניה הציע בקרוב לישראל כונן יחסים דיפלומטיים תקינים
ביניהן.

During the negotiations on the Reparations Agreement in 1952, West Germany offered to establish diplomatic relations with Israel, but Israel declined. With the rise of West Germany as a central force in Europe in the second half of the 1950s, Israel tried to persuade West Germany to establish diplomatic relations. However, West German diplomats opposed, fearing that the Arabs will establish diplomatic relations with East Germany, a move that might obligate West Germany to sever its relations with the Arab states. According to the Hallstein Doctrine establishing diplomatic relations with the GDR, that is, breaking the FRG's diplomatic blockade, would result in harsh diplomatic measures, including possible severance of diplomatic relations.

Left: Official spokesperson in Bonn announced that Germany considers the possibility to establish diplomatic relations with Israel, but only on condition that they will not undermine its relationship with the Arab countries, 8.3.1963.

Israel State Archive

משלחת ישראל

כעת הקריה, 22 בפברואר 1962

קלן

אל: דר. ח. יחייל

מס: רמ/

מאת: דר. פ.א. שנער

ס ו ד י

103.1 ע"מ

הנדון: יחסים עם גרמניה המערבית

תודה על העתק מכתבך מ-18 בפברואר אל רה"ם ואל שרת החוץ.

דעתי על שליחות מילר הרמן היא:

- 1. מסופקני ביותר אם דובר, בין מילר הרמן לשולחיו, באופן מעשי (ולא בצורה היפוטטית - כפתרון ביניים גרידא) על הקמת קונסוליה כללית. זה עומד בנגוד לכל אשר נאמר מטעם ממבון במשך שש השנים האחרונות.

כידוע, עמדת ממבון היא:

- א. כל עוד דוגלים בהלכת הלשטיין אין ביכולתם להציע לנו יחסים דיפלומטיים.
- ב. בשים לב לעבר, אין באה בחשבון, בבוא הסועד, אלא הצעת יחסים דיפלומטיים מלאים, הואיל וכל הצעה אחרת פוגעת בכבודו ומדיגישה - כלפי הערבים - את הצורה ההסגנית בה עושה ממבון את הצעד הזה.

בהזדמנויות שונות ובהתכתבותי עם המשרדים הנוגעים בדבר (בישראל, כסובן) הבהרתי, שעמדתנו צריכה להיות, שנסכים רק ליחסים דיפלומטיים מקובלים ומלאים ולכן אני בדעה, שאם בעתיד תציע ממבון פתרון ביניים כלשהו (כדוגמת ההצעה להקמת משלחת דומה למשלחתנו בקלן, אותה הציע בריבנטאנו בהיותו שר החוץ, במכתבו אלי מ-14 במאוס 1956 ומטנה נסוגו הגרמנים אחרי כן בגלל הלכת הלשטיין) יש לדחותו כליל.

כפי שהסברתי בראשית מכתבי, אינני סבור שנעמוד בפני סאלה כזאת, אולם רציתי להסביר את דעתי כ"ל.

- 2. כפי שאמרתי לך בשיחתנו ב-12 בפברואר, הכרחי היה, לדעתי, לצרף לפגישה עם מילר הרמן את ראש הנציגות שלנו בארץ הנדונה (במקרה זה אני) אם הוא נמצא בארץ, כפי שזה היה במקרה הנדון.

בברכה,

פ.א. שנער

ש/הכ
העתק: מר א. לבני
מר ש. בן דור

Felix Eliezer Shinnar, Head of the Israeli Mission in Cologne, to Chaim Yahil, Director-General of the Ministry of Foreign Affairs, Jerusalem, 22.2.1962.

Subject: opposition to establishment of consular relations as an alternative to full diplomatic relations.

Israel State Archive

10. ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC RELATIONS 1965

Rolf Pauls, the Ambassador of the Federal Republic of Germany to Israel arrives at Lod airport on August 19, 1965. Standing beside Pauls: Yehuda Golan, the Head of Ceremony in the Ministry of Foreign Affairs.

Government Press Office (Israel), Photo: Pridan, Moshe.

In 1965, Ludwig Erhard, the West German Chancellor, decided to change his country's policy and establish diplomatic relations with Israel. Among the factors which affected the new policy, was the outrage in Israel and in the Jewish international community over West Germany's decision to stop the supply of weapons to Israel, after the issue was leaked to the press. Other factors included the debate surrounding the statute of limitations of Nazi crimes and the visit of East Germany's leader Walter Ulbricht in Cairo despite West Germany's objection. The Knesset approved the establishment of diplomatic relations with a majority of 66 against 29 on March 16, 1965.

הודעה משותפת של ממשלות ישראל
והרפובליקה הפדרלית הגרמנית

א. ב. ש. א. ב. ש.

מסמל הרפובליקה הפדרלית הגרמנית - בחוקף הטענות שניתנה
לה מדי נטיא הרפובליקה הפדרלית הגרמנית - ומסמל ישראל החליטו
לכונן יחסים דיפלומטיים.

גברת מקנאלר לודוויג אברדג לראש המשלה לוי אשכול

בון, 12.5.1965

Gemeinsames Kommuniqué

Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland
aufgrund einer ihr von dem Bundespraesidenten
erteilten Ermaechtigung und die israelische
Regierung sind uebereingekommen, zwischen ihren
beiden Laendern diplomatische Beziehungen auf-
zunehmen.

Rolf Pauls, the Ambassador of the Federal Republic of Germany to Israel, presenting the letter of credence to the President of Israel Zalman Shazar at Beit HaNassi in Jerusalem, 19.8.1965.

Government Press Office (Israel), Photo: Pridan, Moshe.

Rolf Pauls, the Ambassador of the Federal Republic of Germany to Israel kissing the hand of Foreign Minister Golda Meir, after presenting his letter of credence to President Zalman Shazar (on her right). On the right of Shazar: Arie Levavi, Director General of the Ministry of Foreign Affairs. On the right of Meir: Gideon Shomron, Director of the President's Office, President's personal assistant Shulamit Kahana and Hanan Bar-On, speaker of the Ministry of Foreign Affairs. On the left of Pauls: Yehuda Golan, the Head of Ceremony in the Ministry of Foreign Affairs.

Government Press Office
(Israel), Photo: Pridan,
Moshe.

Israeli Ambassador to West Germany Asher Ben-Natan presenting the letter of credence to the President of the Federal Republic of Germany Heinrich Lübke, 24.08.1965

Bundesarchiv, B 145 Bild-00048529 / photo: Steiner, Egon.

Demonstration near Beit-Hanassi in Jerusalem during the accreditation ceremony of West German Ambassador Rolf Pauls, 19.08.1965

Government Press Office
(Israel), Photo: Milner, Moshe.

The establishment of diplomatic relations between Israel and West Germany and the appointment of a former Wehrmacht officer, who received the Iron Cross at the Eastern Front, as the first ambassador enraged the Israeli public and ignited a wave of protest. The demonstrations peaked when the letter of credence was handed to President Shazar. During the demonstration near the president's house the crowd engaged in a violent conflict with the police. Demonstrators were thrown to the ground and were trampled by the police horses. Among the protesters were disabled concentration camps survivors, who were hospitalized following the events.

ISRAEL

PAULS

Handkuß und Hiebe

Der Zufall vereinte zur selben Stunde Völkermord und Versöhnung, Henker und Handschlag.

In Frankfurt endete der Auschwitz-Prozeß mit den Urteilen dieser Welt, in Jerusalem begann der Ritterkreuzträger Rolf Pauls seine offizielle Tätigkeit im Judenstaat Israel. Vergangenen Donnerstag um 10.45 Uhr überreichte Pauls in der israelischen Hauptstadt sein Beglaubigungsschreiben.

Um acht Uhr morgens hatten Angestellte über dem grauen Amtssitz von Staatspräsident Salman Schasar neben der blauweißen israelischen die schwarz-rotgoldene Flagge der Bundesrepublik aufgezogen. 200 durch berittene Mannschaften verstärkte Polizisten riegelten die Zufahrtsstraßen ab.

Eine khakibedrehte Polizeikapelle stand mit von der Armee geliehenen Instrumenten bei Fuß. Die 48 Panzersoldaten starke Ehrenkompanie in gelbgrünen Uniformen mit Stahlhelmen wurde um 10.15 Uhr nochmals überprüft — in den Magazinen ihrer Uzi-Maschinenpistolen fand sich keine Kugel. Eine schütterere Demonstrantenschar stand ruhig am Polizei-Kordon.

Um 10.30 Uhr fuhr der schwarze Präsidenten-Chrysler mit Pauls vor. Die Polizeikapelle intonierte das Deutschlandlied, der Ehrenkompanie-Chef brüllte seine Meldung an Pauls gegen die anschwellenden Rufe „Nazi!“ und „Pauls raus!“

Pauls schritt die Front ab, dann geleitete Schasars Adjutant, Oberst Ras, den Botschafter über den roten Läufer in den dunkelgetäfelten Empfangsraum, wo der Staatspräsident. Außenminister Frau Golda Meir und hohe Beamte warteten.

Der einarmige Weltkriegs-Offizier Pauls sprach eine kurze Antrittsrede „mit Tränen in den Augen“ („Jerusalem Post“) langsam und kaum hörbar auf deutsch in zwei Mikrophone. Schasar antwortete, um Fassung kämpfend, in Iwrith. Frau Meir, im lichten Sommerkleid mit weißen Handschuhen und weißer Handtasche, überstand die Zere-

monie mühsam am Rand einer Ohnmacht. Botschafter Pauls dankte ihr mit einem Handkuß.

Während Schasar, Frau Meir und Pauls unter sechs Augen an einem Mosaiktisch, ein Protokoll-Glas israelischen Sekt (Marke „Präsident“) in Händen, tastend die Zukunft anfaßten, brach vor der Präsidenten-Villa die Vergangenheit los.

Rund 1500 weinende, schreiende ehemalige KZ-Insassen durchbrachen, vom Klang des Deutschlandliedes entnervt, die Absperrung der Polizei. Mit verkniffenem Gesicht ging Pauls wenige Minuten später geradewegs auf die tobende Menge zu, die den Staatswagen eingekesselt hatte.

Die überrollte Polizei zog die Gummiknüttel. Uniformierte Söhne schlugen, um den Feind von einst zu schützen, ihre demonstrierenden Väter. Berittene Polizisten und Kradfahrer mußten dem Pauls-Wagen eine Gasse brechen. Steine, Flaschen und Plakatstöcke flogen, ein Schild mit der Aufschrift „Sechs Millionen mal nein“ landete auf dem Dach des Chryslers.

Jerusalems Polizeikommandant Ephraim Bleimann lief schwitzend und rempelnd vor dem Pauls-Wagen. Sicherheitspolizisten deckten die Flanken. Die Kolonne durchbrach die Tumult-Zone und rollte dann durch ruhige Straßen ins „Heilige Land“ — ein Hotel am Rande Jerusalems — zu einem Prost auf den neuen winzigen Brückenkopf Deutschlands in Israel.

Left: Under the headline "a kiss on the hand and a hit" *Der Spiegel* described Paul's accreditation as the West German first ambassador to Israel. The Auschwitz trial ended in Germany and in Jerusalem a decorated Wehrmacht officer began his term in the Jewish state, it wrote ironically. An honorary guard welcomed Paul as he came to the president's house. The German flag was waved and the German anthem was played while in the background the sound of demonstrators shouting "Nazi" and "Paul go home". The Foreign Minister Golda Meir looked as if she was about to faint and the new ambassador thanked her with a kiss on her hand. About 1500 former concentration camps prisoners demonstrated with rage and tried to block the ambassador's vehicle. They threw rocks and bottles at the car and the police officers had to use rubber clubs against the Holocaust survivors. "Sons in uniform hit their demonstrating fathers to protect their recent enemy," *Der Spiegel* concluded.

בון מביעה צער על
ממדי ההפגנות בירושלים

Right: *Davar*, 22.08.1965, "Bonn expresses disappointment about the large scale of the demonstrations in Jerusalem."

בון, 21 (ע"ר). — ממשלת מערב-גרמניה הביעה אתמול צער על ממדיהן של ההפגנות האנטי-גרמניות, שנערכו בירושלים בעת ששגרירה הראשון של גרמניה הגיש את כתב-האמנתו לנשיא ישראל.

11. FINANCIAL AGREEMENT - MAY 12, 1966

At the beginning of 1966, following the establishment of diplomatic relations, intense negotiations took place between Israel and West Germany regarding a development loan from Germany. The negotiations took place in light of Israel's demand to honor Adenauer's promise to Ben-Gurion five years earlier to lend Israel \$500 million in long-term loans. The Germans refused to acknowledge Adenauer's promise as an obligatory contract. At the end of the negotiations they settled the dispute. The Israeli delegation's main achievement was the consent of the Germans' to define it as a long term agreement. It lasted 30 years, during which Germany lent Israel 2 billion dollars.

Israeli Ambassador to Germany Asher Ben-Natan and State Secretary Rolf Lahr sign the first agreement between West Germany and Israel on economic aid. Bonn, 12.05.1966.

Photo Courtesy of the Bundesarchiv, B 145 Bild-00064553 / photo: Patzek, Renate.

12. KONRAD ADENAUER'S VISIT, MAY 1966

In May 1966, just a few months after celebrating his 90th birthday, the former Chancellor of West Germany Konrad Adenauer, visited Israel. He was accepted as a guest of Israeli Government and as a personal guest of Israel's former Prime Minister David Ben-Gurion. An unpleasant incident occurred in the course of a formal dinner at Prime Minister Levi Eshkol's residence. Adenauer was offended by Eshkol's speech at the dinner and blamed Eshkol for insulting the German people. Following the incident Adenauer asked to return to Germany immediately, and was reconciled only after Nahum Goldman intervened. The visit was eventually a great success and culminated in Adenauer's visit to Ben Gurion's residence in Sde Boker.

Right: Former West German Chancellor Konrad Adenauer With Abba Eban, Nahum Goldman, Meir Weisgal and David Ben-Gurion at Lod Airport. 2.5.1966

Government Press Office (Israel), Photo: Cohen, Fritz.

Konrad Adenauer with David Ben-Gurion at the dining hall of kibbutz Sde Boker, 9.5.1966.

Government Press Office (Israel), Photo: Cohen, Fritz.

Adenauer died a year later. Israel's former Prime Minister David Ben Gurion attended his funeral on 25 April 1967. The initiative to include Ben Gurion in the Israeli delegation to the ceremony came from the German government in light of the special relationship between the two Leaders.

Former Israeli Prime Minister David Ben-Gurion at Konrad Adenauer's funeral in Bonn, 25.04.1967.

Bundesarchiv, B 145
Bild-F024619-0009/
photo: Gräfingholt,
Detlef.